

Liikenneturvallisuusstrategian
vesiliikenteen työryhmä 16.9.020

*asenteet, osaaminen ja kyvykkyys sekä
sosiaaliset tekijät*

Alustus

Veneilyn osaamisen katvealueet

Mirja Rosenberg

Tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus

1.6.2020 voimaan tullut vesiliikennelaki edellyttää veneilijöiltä korkeaa tieto- ja taitotasoa.

Koulutusta järjestävät viranomaisen auditoimat veneilyjärjestöt ja merenkulun oppilaitokset. Kouluttautuminen on täysin vapaaehtoista. Erityisesti käytännön koulutusta ei ole riittävästi saatavilla.

Osaamisessa suurimmat puutteet ovat veneilyn aloittajilla, he eivät yksinkertaisesti tiedä kuinka paljon heillä on edessä opittavaa.

Suomessa ei ole tällä hetkellä tasavertaista mahdollisuutta kouluttautua koulutustoiminnan vähyyden vuoksi.

Vesillä koulutusta on liian vähän

Auditoituja koulutusjärjestelmiä on muutamia.
Todellinen kouluttajien määrä ei ole tiedossa.

Kenen veneellä koulutetaan?
Kouluttajat kouluttavat omalla tai yhdistyksen
veneellä, kynnys lähteä toisen veneelle kouluttamaan
tuntematta ko venettä on ymmärrettävää.

Koulutustarkoitukseen suunniteltujen laitureitten ja
jopa poijujen asentaminen joillekin alueille lisäisi
turvallisia harjoittelumahdollisuuksia.
Vierasvenesatamat eivät toivo, että heidän
rannassaan harjoitellaan laituriin ajoa.

Aloittelevat veneilijät

Osaamishaasteet:

- Mistä saa tietoa veneen talvisäilytyksestä?
- Veneen laitteistot ja kunnossa pitäminen
- Moottorin huolto, tehdäkö itse vai antaa ammattilaiselle, vai jotain siltä väliltä
- Veneen sähköjärjestelmä, paloturvallisuus
- Kenen kanssa ja missä voin harjoitella?

Yllä olevat kohdat voivat muodostua veneen hankinnan esteeksi.

Navigointikoulutus on keskeinen osaamisalue, Suomessa ei voi veneillä ilman tätä osaamista lainkaan.

- Reittisuunnitelman tekeminen ja karttatyöskentely
- Kartan ja sähköisten navigointilaitteiden yhteiskäyttö
- Karttaplotterien riskien tunnistaminen mm. zoomaus, päivittämättömät kartta-aineistot
- Pimeässä navigointi

Navigointikoulutusta tulisi olla laajemmin esim. kansalaisopistoissa. Miten tunnit jaetaan, voiko tähän vaikuttaa ohjaavasti?

Veneilykoulutusten harmonisointi

- Hyvä viestintä edellyttää kompaktia tuotetta

"Tällä hetkellä veneilykoulutusta haluavalla henkilöllä on selkeä valinnanvaikeus kouluttajaa valittaessa. Koulut esittelevät kouluttajiensa pätevyksiä varsin kirjavalla tavalla ja on kohtuullisen vaikeaa ymmärtää, millainen koulutus tuottaa mitään pätevyyttä " Pasi Palmu 2018

Tarvitaanko yhteiset veneilykoulutuksen sisältö- ja osaamisvaatimukset eri tasoisille tutkinnoille sekä yhtenevät tutkintonimikkeet?

Voisivatko sähköiset oppimis- ja -tutkintoympäristöt olla tulevaisuudessa yhteisesti kakkien koulutusta tuottavien tahojen käytössä?

Tulisiko kouluttajilla olla ammattinimike?

Veneilijät haluaisivat lisää
osaamista ympäristöön
vaikuttavissa asioissa

Turvallisuuskoulutus vesillä ja altaalla

Vesillä liikkujien tulisi saada

- 1) vesillä tapahtuvaa turvallisuus- ja ensiapukoulutusta
- 2) Allasolosuhteissa tehtävää haastavampia harjoituksia pelastautumisesta

Harjoitusten kustannukset ovat veneilijöille suuria, mutta harjoitukset ovat selkeästi kaikkein tehokkain keino vaikuttaa veneilijöiden turvallisuusasenteeseen.

Henkeä pelastava toiminta ja sen harjoittelu on yksiselitteisesti taloudellisesti kannattava teko.

Vesiliikennelain tunteminen ja päällikön vastuu

Miten uuden veneen ostajan tai veneen vuokraajan tulee todentaa osaamisensa ennen kun hän ottaa veneen käyttöönsä?

Päällikön on tunnettava veneensä, sen on oltava merikelpoinen ja varusteiden on oltava kunnossa. Haasteellisissa sääolosuhteissa ja onnettomuuksissa on osattava toimia oikein ja kannettava vastuu.

Miten varmistetaan tämä osaaminen?

Ehdotuksia toimenpiteiksi ja työryhmäkeskustelun avaamiseksi

1. Koulutusjärjestelmien yhtenäistämien ja täydennyskoulutus kouluttajille
2. Harjoituslaitureiden rakentaminen ja harjoitusvesialueiden varaaminen ja poijut
3. Koulutusorganisaatioiden toiminnan resurssointi
4. Koulutusviestinnän koordinointi
5. Pelastautumiskoulutuksen järjestäminen erikseen sovitusti
6. Vesiliikennelain tuntemisen osoittaminen veneitä vuokrattaessa?
7. Veneisiin liittyvän osaamistason ylläpitämien

